

מי העליני ענל מי?

אשה צעירה ויפה יצאה בוכיה מאולמו של השופט דויד ולך. נשים בוכות אינן מחזות נדירות בבית-המשפט. זהם ב'קוביה' בת 40 מטרים. רייק, שהוא

משה רייק, מתנול באלקנה, מחבק את אשתו אחרי שזוכה מהאשמה

ששלח שניו-יורק על ערבי נדי לגזול את אדמתו -

והאשם האמיתי לא הועמד למישפט מפני שהוא מקורב לשילסון

ניו כיצד אחד הערבים מדיח את חברו להפלייל את רייק. עדה-תביעה האחרון היה האדם שכונה 'איסט', ואשר העדים שחזרו בהם סיפרו כי הוא בעצם זה ששלח אותם לזקן, והר ציע להפלייל את רייק. (עדוהו של אדם זה נאסרה לפירסום וגם שמו חסוי). אחרי עדוהו ואחרי גילוי הקלטות וחומר נוסף, שלא נמסר על-ידי המישטרה לתביעה, החליטה פרקליטת המחוז לבטל את האישום נגד רייק.

מהרגע שעצרו אותי אמרתי להם שאני מבקש להיבדק במכונת-אמת ולערוך עימות עם העדים. סיפר רייק בראיון בילי עדי להעולם הזה. כאשר המישטרה חקרה אותי לפני שנה, ואמרו לי במה מאשימים אותי, אמרתי להם שכל מה שחסר בכתב האישום זה רצח ואונס.

לשנתיים מאסר ואחד לארבע שנים. הם היו העדים הראשיים במישפטו של רייק. עוד לפני מעצרו ניסו לשתול את המסמך המפלייל, שעליו טביעת-אצבעו של הזקן, אצל רייק. יומיים אחרי מעשה הסחיטה, המתונו לרייק ליד משרדו של צורד-דינו בפח-תיקוה, וכאשר הגיע לשם בעניין אחר ניסו לפתוח לקנות אדמה מסוימת. אבל אני ידעתי שהם אינם אמינים, כי כבר ניסו לרמות אותי בעבר. סיפר רייק, ולכן לא רציתי אפילו לשוחח איתם על האדמה. כך נותר המיסמך המרשיע בידיו הם. ונתפס אצלם.

קבלן במיקצועו, וגם אביו קבלן ברמת-גן, המשיך לעבוד בישראל וחיפש הזדמנויות להתחיל לבנות גם בגדה. הוא הצליח לקנות רק חלקת אדמה אחת, והתחיל בפרויקט של בניית וילות. ואז נעצר על-ידי המישטרה בעניין הסחיטה, וכל הפרוייקט התעכב. שיטות קניית האדמה בגדה אינן דומות לשיטות הנהוגות בישראל. פלאחים רבים אינם מוכנים למכור אדמות כלל, ורבים מסרבים למכור אף

זהו מקום המלא צער ויסורים. אבל המייחד באשה הצעירה היה לבושה: היא לבישה חצאית שחורה וחולצה לבנה, כמו מדי-מישפט של עורכת-דין. עורכת-דין היא יוצאות בוכיות למיסדרון הן בתחילת מחזה נדיר.

כשנישתי אליה, הציגה עצמה כאמיליה רייק והבהירה מיד כי אין היא עורכת-דין, אלא אשתו של נאשם. היא סיפרה כי מישוה קשר קשר להעליל על בעלה. גם סיפורים כאלה אינם יוצא-דופן בבית-המשפט. נשות הנאשמים תמיד מאמינות בבעליהן ועומדות לצידם. אבל היה משהו נוגע ללב באשה הצעירה שהיתה על סף היסטריה, ואפשר היה לראות את ליבה הנגור לגורים.

ביום הראשון השבוע, יותר מחצי שנה אחרי שבגשתיה בוכיה בבית-המשפט, ראיתי אותה שוב. עיניה זרחו והיא נראתה כולה בחוסתה. היא היתה מלאת התיגשות. בעלה, משה רייק, זוכה עוד לפני תום פרשת התביעה. נציגת הפרקליטות, החובעת יהודית אמסטרדאם, ביקשה מן השופט לחוקק את התביעה נגדו ולזכותו. אני נעתר לבקשת התביעה וזכחה את הנאשם. כתב השופט אריה אבן-ארי. לאחר שמיעת שיבעת עדי-תביעה, התיגזור בלב התביעה ספק רציני אם אמנם הנאשם הנכון יושב על ספלי-הנאשמים, וכי אולי מקורב של אחד מעדי-התביעה היה על ספסל זה.

פניגור וגמך
העדים שיקרו

חקירה מוזרה

כל הערכים המעורבים בפרשה העידו נגד רייק. הם טענו כי הוא היה האדם אשר בשירותו עבדו, וכי הוא תיכנן את כל העניין ושלח אותם להתחייב בכוח את הזקן.

היתה זו משימה כמעט בלתי-אפשרית

תובעת אמסטרדאם
אין די ראיות

להפריך את סיפורם המשותף. הם עלו על דוכן-העדים וחזרו על גירסתם. אך לאט-לאט ניבעו סדקים בחומה. עד אחד חזר בו והודה כי לא רייק הוא המתכנן. הוא הוכרו כעד עויין. התביעה ביקשה לזכות את המישפט כדי להעמיק חקור ולברר את גירסתו של רייק.

כאשר החלו להתגלע הפרצות, ביקשה התובעת אמסטרדאם, מיוזמתה, מבית-המשפט לשחרר את רייק בערבות. ואז התגלה עוד עד שסיפר כי שמע במראתי

תן ליהודים. לכן נוקקים שם למתחזים ולמשכנעים.

לעבר אל-קארד רדאר היתה חלקת אדמה בכפר עזי-עתמה. אל אדמה זו לטשו כנר אה רבים את עיניהם. אך הזקן העקשן סי רב בכל תוקף למכור, וגם כאשר באו מחד דים ממשלתיים למדוד את השטח, לא שוכנע למכור. ב-26 בדצמבר 1981 בשעה 8 בבוקר, נכנסו שלושה ערבים לביתו של הקשיש דרך דלת הכניסה, שהיתה פתוחה. הם סתמו את פיה של אשתו, הצמידו אקדה לרקתו של בעלה-הקרקע ור החתימו בכוח את אגודת ימינו על מיסמך למכירת הקרקע. אחרי החתמתו ועק הזקן לעורה השלושה ברחו מהמקום, כאשר אחד מהם יורה לעבר תושבי-הכפר שרדפו אחריהם.

כבר למחרת המיקרה נחקר אדם שכר נה על-ידי המישטרה בשם 'איסט', בחשד כי הוא המוח המתכנן של כל העניין. הוא שוחרר, וכדי להצילו החליטו האחרים כי 'ישימו את המיסמך על רייק', כי גם הוא התעניין בעבר באדמותיו של הזקן. שלושת הערבים שביצעו את הסחיטה כפועל נעצרו ונשפטו. שניים מהם נדונו

היה זה בודדיה מצב נורא לאדם תף-ממשע. שהמישה עדים חוברים יחדיו ומעידים כי הוא אשר שלח אותם לסחוט מה-זקן. 'ידעתי שהייתי בתחרות עם אנשים בענייני בנייה וחשבתי שמישהו רוצה להכשיל אותי', סיפר רייק. הוא ישב ארבע חודשים בבית-המעצר עד ששוחרר ביחמת הפרקליטות.

אני ידעתי שאדמתו של הזקן עומדת להפקעה, ולא הייתי שם את כספי על קרן-הצבני. במו עיני ראיתי את המודדים ש'מדדו את אדמתו של הזקן. מספר היום רייק.

יתכן מאוד כי הפרקליטות לא היתה מגיישה כלל את כתב-האישום נגד רייק, לוא היו בדידה כל הראיות מהתחלה. אולם תיקה-מישטרה נהל בצורה מוזרה מאוד. החוקר הראשון בתיק, סמל מודעין אורי גץ, מצא את המיסמך המפלייל בידיו של אחד הנאשמים הערבים כבר יומיים אחרי הפשע. אך נאמר לו מהמדעין של המטה הארצי לא להעביר את המיסמך למישטרת טוליכרם, שם התנהל תיקה-חקירה, אלא לשמור את המיסמך אצלו.

רק אחרי שתיקה-חקירה כולו הועבר למישטרת כפר-סבא, כשלושת שבועות מ'אחר יותר, הוא קבל הוראה להעביר את המיסמך לכפר-סבא.

מי היה מעוניין להעביר את התיק, ש' באופן רגיל חייב היה להתברר בטוליכרם לכפר-סבא. הדבר לא התגלה עד היום. הוברר לבית-המשפט כי בתחילת החקירה המישטרית בחש כנראה מאן-דה-וא בקדירה, כך שראיות שונות הועלמו לא רק מהסניגוריה אלא גם מהתביעה. הי מישטרה לא מילאה אחרי הוראות החוק ויש לדעת בית-המשפט לחקור בעניין. כי אם חומר חקירה אינו מועבר לפרקליטות, נמצא החוק מרוקן מתוכו. כך קבע השופט באופן חד-משמעי, הורה להעביר העתק מהחלטתו זו לשרי-המישטרה ול' מפכ"ל.

העלילה שעליה דיברה אמיליה לפני חצי שנה הוכחה בבית-המשפט. לא היה זה בעלה ששלח שלושה שליחים לאיים על ערבי זקן ולהכריח אותו למכור את אדמתו. היה זה כנראה אדם אחד, כדי להסתיר את זהותו של המתכנן האמיתי, החליטו כל משתתפי הקשר להעליל על רייק ולגרום לכך שהוא ילך לבית-הסוהר. הסניגור, אורי וגמן, הצליח להרוס את תשתית העדויות, ולאט לאט הביא גם את התביעה להיווכח כי אין מקום לאישום. ביום הששי שעבר טילפנה פרקליטת מחוז המרכז, שרה סירוטה, לסניגור, ואמרה לו כי בעקבות מידע שהגיע אליה, התיגפתחויות בתיק, החליטה על ביטול האישום. אולם היא השאירה עדיין פתח, והרד גישה כי הכל כפוף לכך שלא תהיינה התפתחויות מפתיעות עד יום הראשון. וגמן, היודע בוהירות, לא גילה זאת אפילו לנאשם ולמשפחתו. הוא רק רמוז להם כי צפויות חרשות טובות ביום הראשון.

מיסטר איקס המיסתורי

משה ואמיליה רייק הם אנשי גוש-אמונים ומראשוני המתנחלים בגדה. הם עזבו את רמת-גן עוד בתחילת 1977.